

KLASSE

Lood

Frederik is 13 jaar. Hij weegt 36 kilo en zijn boekentas negen kilo. De helft daarvan zou nog te veel zijn. **Tachtig tot negentig procent van de Vlaamse leerlingen sleurt elke dag een boekentas mee die veel te zwaar is.** Ze weegt méér dan tien procent van hun eigen lichaamsgewicht. In Oostenrijk zouden ze daar een **rode kaart** voor krijgen. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat zestig procent van onze 14-jarigen rugklachten heeft. De zware boekentas zit daar zeker voor iets tussen.

De redactie van **KLASSE VOOR OUDERS** trok met de **weegschaal** naar de schoolpoorten in Vlaanderen. Tweehonderd leerlingen gingen erop staan, met en zonder boekentas. Het verschil was groot. We kwamen in elk leerjaar kinderen tegen die meer dan één vierde van hun eigen lichaamsgewicht meeslepen. **Veel te veel.**

op

hun

Het probleem ligt vooral in het zesde leerjaar lager onderwijs en de twee eerste jaren van het secundair onderwijs. Daar wegen de boekentassen gemiddeld acht kilo, de kinderen zelf rond de veertig kilo. Elke dag zeulen die kinderen bijna met één vijfde van hun eigen gewicht rond. Tien procent is een aanvaardbare norm. **De meeste boekentassen zijn twee keer te zwaar.** (U vindt de cijfers op bladzijde acht.)

rug

De rug is een kwetsbare plek. Dat weet u waarschijnlijk zelf wel. Zestig à tachtig procent van de volwassenen heeft **rugklachten**. Die zijn goed voor één derde van het totale ziekteverzuim. De oorzaken van rugpijn bij jonge mensen? Ze **zitten** veel te lang stil (urenlang in de klas en voor huiswerk thuis, daarna nog eens enkele uren voor tv). Ze zijn te **dik**, doen te weinig aan sport en **bewegen** te weinig. Bovendien slepen ze dus met veel te zware boekentassen. Of ze die in de hand houden of op hun rug dragen, doet er niet toe. Te zwaar is te zwaar. En dat kan voor ernstige problemen zorgen.

Dikwijls vragen **ouders** zich af of al die boeken en spullen wel in de boekentas moeten. Dat kunnen zij niet weten. Ze kunnen wel samen met hun kinderen elke avond de boekentas leeg maken en aan de hand van de agenda voor de volgende dag weer vullen. In één klas kunnen de verschillen bijvoorbeeld erg groot zijn. Sommige leerlingen hebben elf kilo bij zich, andere vijf. En die zijn ook in orde.

«IK VERWACHT ER NIETS VAN.» p. 4-5

HOE THOMAS BUITENGEWOON WERD p. 6-7

RED HUN RUGGENGRAAT p. 8

Veel scholen plannen een actie om het gewicht van de boekentas te beperken. Zij zijn ervan overtuigd dat er dringend iets moet gebeuren. Misschien kunt u hen wel wat goede raad geven. Maar de school rekent er ook op dat u **thuis** een handje helpt. Zo kunnen we het probleem samen oplossen.

(Weer een rug gered.)

Economische compensaties, sociale transfers, AIDS-remmers, begrotingsconclaaf. Sommige mensen struikelen in elke zin van een krantenbericht over moeilijke woorden. Niet iedereen pluist immers elke dag de wereldpolitiek uit of begrijpt het afvalplan van zijn gemeente. **Wablieft** is een veertiendaagse **krant** die

8 Wablieft?

een overzicht biedt van de actualiteit in **eenvoudig Nederlands**. Maar op een volwassen niveau. De krant ontstond in de jaren '80. Toen werd ze gebruikt bij het leesonderwijs aan volwassenen. Intussen heeft de krant meer dan 5.000 abonnees. **Wablieft** is nu ook om de veertien dagen verkrijgbaar in de krantenwinkel. De krant kost 35 frank.

Voor meer informatie: **Wablieft - Frankrijklei 64 - 2000 Antwerpen - ☎ 03-226 84 83.**

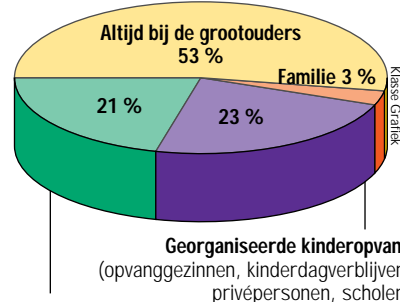

[Opa en oma]

5

Waar worden kinderen tussen 3 en 7 jaar na school opgevangen?

(cijfers jaarverslag 1995 Kind en Gezin)

Soms grootouders, soms georganiseerde kinderopvang

Eén op de drie kinderen tussen 3 en 7 jaar wordt na schooltijd opgevangen tot de ouders thuis zijn. Opa en oma lijken de beste oplossing. Dat voelen we ook op de redactie. Grootouders bellen ons omdat zij óók een **abonnement** willen op dit blad («Want eigenlijk voeden wij de kinderen op, mijnheer.»). Natuurlijk kan dat. Zij betalen dan wel 200 fr. per jaar. Gewoon de kosten van de postzegels. Ouders kunnen het blad via hun kinderen gratis krijgen. Ze moeten het dan wel vragen op school. Opa en oma kunnen over de schouders meelesen.

Vragen? **Klasse voor Ouders - Koningsstraat 138 - 1000 Brussel - ☎ 02-211 45 64.**

[Zeg het maar]

2

Ouders met stotterende kinderen kunnen beter vlug hulp zoeken. Ook al is het kind pas drie jaar. Jonge stotteraars gaan immers een aantal gewoonten kweken die alles verergeren. Op school doen ze vaak alsof ze het antwoord niet kennen. Zo hoeven ze niks te zeggen. En zo kunnen ook de klasgenoten geen straf krijgen. Want dat gebeurt als iemand in de klas met hen lacht. Het is goed dat ouders tijdig in samenspraak met huis- of schoolarts een behandeling starten.

Stotteren is geen ziekte. Het is een gedrag. 3 à 4 % van alle kinderen kampt er in meer of mindere mate mee. Over de oorzaak van **stotteren** is men het niet eens. Erfelijkheid speelt een rol. Ook staat vast dat het geen gevolg is van nare ervaringen in de vroege kinderjaren. Het heeft ook niks met intelligentie te maken.

Een goede behandeling duurt al vlug twee à drie jaar en speelt in op vele factoren. Het kind leert er onder meer rustig te zijn als het spreekt en de reacties van anderen te verwerken. Toch kunnen ook leraars op school en ouders thuis een stotterend kind helpen: geduldig blijven luisteren en het kind volledig laten uitspreken, het kind blijven aankijken terwijl het praat, een rustig klimaat scheppen en zelf rustig praten.

Voor meer tips en informatie over stotteren kunt u terecht bij de **Vereniging van Ouders van Stotterende Kinderen vzw - Drakenhoflaan 20 - 2100 Deurne - ☎ 03-322 06 48 en Boerenlegerstraat 138 - 2650 Edegem - ☎ 03-457 74 48.**

7

Slimmer

Uw kind is slimmer dan uzelf, maar weet minder. Dat zou volgens internationaal onderzoek best kunnen. Het IQ van kinderen in Vlaanderen stijgt immers met 10 tot 30 punten per generatie. Over de mogelijke verklaringen voor dit fenomeen raken de wetenschapslui het niet eens: televisie, betere voeding... Misschien ligt de oorzaak wel bij het onderwijs zelf. Kinderen moeten er iets minder dan vroeger uit het hoofd leren. Ze moeten in de eerste plaats **begrijpen**. En als dat lukt worden kinderen slimmer. Omdat ze minder uit het hoofd moeten leren, kennen ze misschien wel minder feiten. Maar slimmer zijn ze wel.

4 Sinterklaas

Leren is niet altijd plezant. Tenzij het als een fluitje van een cent gaat, natuurlijk. Maar vaak is dat niet het geval. Sommige kinderen krijgen problemen met de tafels, sommen tot tien, breuken, metend rekenen, werkwoordsvormen of gewoon lezen en schrijven. Veel oefenen is de boodschap. Ook thuis. Maar oefenen moet prettig blijven. En wat is dan beter geschikt dan een leuk spelletje? «**Pleasant kan ook!**» is een catalogus met spellen voor kinderen met leermoeilijkheden of voor kinderen die wat meer afwisseling willen. Een zeventigtal **leerspelletjes** worden er doorgelicht. U leest bij welk probleem u ze best gebruikt, waar u ze kunt vinden en wat ze kosten. **KLASSE VOOR OUDERS** geeft 100 exemplaren weg. Handig als u op zoek bent naar een leuk sinterklaas- of eindejaarsgeschenk. Vul meteen de bon in.

U kunt 'Pleasant kan ook' ook bestellen voor 195 fr. (+ 85 portokosten) bij **DOLM v.z.w. - Zwijvegemstraat 29 bus 12 - 2812 Muizen - ☎ 015-42 02 57.**

GRATIS GIDS

Ja, ik wil «Pleasant kan ook!» graag gratis.

Naam: _____

Adres: _____

Waag uw kans. Kleef de bon op een briefkaart en stuur hem meteen naar **Klasse voor Ouders - Koningsstraat 138 - 1000 Brussel.**

Neen, de leerkrachten zijn niet uitgeblust en staan niet met tegenzin les te geven. Neges op de tien leerkrachten vindt zichzelf **gemotiveerd** tot sterk gemotiveerd. Dat blijkt uit antwoorden van 2000 Vlaamse leerkrachten op een enquête in **KLASSE VOOR LEERKRACHTEN**. Het zijn vooral de leerlingen die hun beroep boeiend maken: de contacten, ze op weg zetten en begeleiden. Wat leerkrachten als grootste **uitdagingen** zien? Nieuwe dingen proberen, leerlingen motiveren, ze boeien en zich goed doen voelen. Maar ook zwakke leerlingen begeleiden. **Vervelend** vinden ze administratief werk, verbeteren en vergaderen. De **grootste moeilijkheid** noemen leerkrachten basisonderwijs de **ouders** (als ze onverschillig of bemoeiziek zijn). Voor de leerkrachten secundair onderwijs zijn dat vooral de **leerlingen** (als ze niet meewillen). Maar de overgrote meerderheid van de leerkrachten denkt er niet aan om van job te veranderen. Ze doen hun beroep heel graag.

Maar de overgrote meerderheid van de leerkrachten denkt er niet aan om van job te veranderen. Ze doen hun beroep heel graag.

9 / 9

De plaats van ouders op school is niet overal dezelfde. In het gemeenschapsonderwijs zit een vertegenwoordiging van de ouders in de **lokale schoolraden** (LORGO's). Een LORGO beheert er mee de school en beslist dus bijvoorbeeld mee over het financieel beleid en de personeelszaken. In

Meedoen

gesubsidieerde vrije, gemeentelijke en provinciale scholen zitten

de verkozen ouders in een **participatieraad**. Hier gaat het niet om **mede-beheer**, maar om **mede-zeggenschap**. Dat houdt in dat de participatieraad zich mag informeren (aantal leerlingen op de school, infrastructuur, toelagen, jaarrekeningen, fusieplannen...). De raad mag ook adviezen geven over de organisatie van de school, het onderwijsaanbod, de begeleiding en evaluatie van de leerlingen. Maar deze adviezen zijn niet bindend. Over andere zaken (verdeling van de uren, het schoolreglement, leerlingenvervoer, veiligheid en gezondheid van de leerlingen) moet de inrichtende macht (die het onderwijs in de school organiseert) overleggen met de participatieraad.

De kans dat u aangesloten bent op Internet is bijzonder klein: zo'n 40.000 Belgen tot nu toe. Maar er zijn ook aansluitingen in bedrijven, bibliotheken, cybercafés en andere ontmoetingsplaatsen.

6 [Klasse op Internet]

Misschien hebt u er alleen over horen spreken als het in de media over kinderporno gaat. Dat is dan spijtig. Dit **wereldwijde** computernetwerk biedt immers ongekende mogelijkheden voor onderwijs. Daarover publiceert **KLASSE VOOR LEERKRACHTEN** deze maand een uitgebreid dossier.

Alle Vlaamse universiteiten en hogescholen zijn aangesloten. Ook steeds meer leerkrachten. In het basis en secundair onderwijs zijn al enkele tientallen scholen samen met hun leerlingen actief op Internet. Vanaf deze maand zit ook **KLASSE op Internet**. U vindt er een korte samenvatting van de verschillende publicaties (ook in het Engels want we gaan de wereld rond). Bovendien kunt u via de computer deelnemen aan een open discussie.

Dit is het adres: <http://www.artefact.be/klasse>

Geachte redactie,

U besteedt (terecht) veel aandacht aan het voorkomen van kindermishandeling. U geeft ook uitstekend advies aan de kinderen (mijn lichaam, mijn vrienden, mijn geheim). Maar het probleem ligt niet bij de kinderen maar bij de volwassenen. Alle waarbaarheidstrainingen leggen het probleem nog maar eens bij de kinderen (zij moeten leren neen zeggen enz.). Wordt het niet hoog tijd dat we leren inzien dat het probleem bij de volwassenen ligt. Zij overschrijden de grenzen. Zij doen de kinderen al dit leed aan. En als het kind alle moed bij elkaar heeft verzameld, wordt het dikwijls niet eens geloofd. Er is maar één uitweg. Altijd en overal vertrekken van een diepgaand respect voor het kind zelf. Voor zijn lichaam, voor zijn geest, voor zijn toekomst.

M.L. uit Herent.

Dat klopt. De vertrouwensartsencentra krijgen elk jaar meer dan vierduizend gevallen binnen van kindermishandeling, meestal binnen het eigen gezin. De daders zijn meestal mannen. De slachtoffers zowel jongens als meisjes. In de meeste gevallen heeft de dader een voor hem sluitende uitlog. Als we nu eens uitgaan van een diep respect voor het kind zelf, kunnen we al veel ellende voorkomen. Een gelukkig nevenverschijnsel van de rampzalige gebeurtenissen in ons land is dat steeds meer mensen niet langer zwijgen. Er zijn vijf vertrouwensartsencentra in ons land. Daar kunt u altijd terecht. Zelfs uw huisarts wordt niet op de hoogte gebracht. Dit zijn de (nieuwe) telefoonnummers:

Antwerpen: ☎ 03-230 41 90
 Brussel: ☎ 02-477 60 60
 Leuven: ☎ 016-33 21 33
 Gent: ☎ 09-243 86 86
 Brugge: ☎ 050-34 57 57
 Hasselt: ☎ 011-27 46 72

Uw deel

Ouders bepalen zelf voor een groot deel of hun kinderen zich goed voelen op school, er graag naartoe gaan en goede resultaten halen. Dat heeft te maken met de manier waarop ze met hun kinderen **omgaan**. Wie van zijn kind iets **verwacht**, stelt voor het kind doelen voorop. Daar kan het naar toe werken. Succesvolle ouders verwachten niet méér (maar ook niet minder) dan wat hun kind aankan.

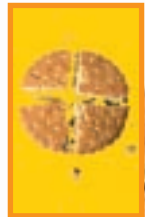
Daarnaast hebben kinderen ook **ondersteuning** nodig. Ouders die hun kind steunen praten over de school en helpen hun kinderen. Ze bemoedigen, stellen vragen, doen veel dingen samen. Zo voelen kinderen zich **veilig**. Ze kunnen nieuwe ervaringen en uitdagingen beter aan. Ze halen zelfs betere schoolresultaten. De meeste ouders verwachten veel van hun kind en ondersteunen het voldoende. Maar soms loopt het fout. We gaan op zoek naar het juiste evenwicht tussen **verwachting** en **ondersteuning**.

VAN de koek?

Marc: «Altijd kwaad»

«Ik moet mij altijd kwaad maken op ons *Jolien* (9 jaar). 's Avonds zit ze om zes uur al voor de televisie. Of ze niks beters te doen heeft? Ze zit wel in de top drie van de klas, maar dat is alleen omdat ik zo **achter haar veren zit**. Als ze later naar de universiteit wil gaan moet ze daar nu maar hard voor werken. Sport, muziekschool, jeugdbeweging komen op de tweede plaats. Eerst werken. Ons *Jolien* is verstandig. Als ze in de problemen komt is dat haar eigen fout. Ze moet het dan maar zelf oplossen. Maar we hebben het wel getroffen met haar. De burens hebben met hun kinderen veel meer problemen. Ze zeggen wel eens dat ze **jaloers zijn op onze kinderen**.»

Marc pronkt graag met zijn dochter. Hij heeft hoge verwachtingen in zijn kind. En die moet Jolien nu maar inlossen. Of ze dat kan of niet. Ze moet er maar hard voor werken. Er is weinig ruimte voor Jolien om zichzelf te zijn. Jolien krijgt vooral negatieve opmerkingen over school (Niks beters te doen dan tv-kijken?). Echte ondersteuning krijgt ze niet.

Wie breekt de koek?

De school én de ouders werken samen aan de toekomst van de kinderen. Als ouders weten wat op school gebeurt kunnen ze problemen als faalangst en pesten, maar ook leerproblemen beter aanpakken. Succesvolle scholen en leerkrachten zijn in staat om ouders bij het schoolwerk van hun kinderen te betrekken. Dat kunnen zij ook lezen in hun eigen **KLASSE VOOR LEERKRACHTEN**.

Waarom u de school als partner zou kiezen? **Simpel**. Kinderen met ondersteunende ouders voelen zich beter in hun vel. En hebben betere schoolresultaten. Dat hebben wij niet uitgevonden. Dat blijkt uit wetenschappelijk onderzoek van *Bob Hogeboom* in het boek **Ouders en Schoolsucces** (uitgeverij Swets & Zeitlinger). Daar is dit artikel op gebaseerd. U kunt het boek vragen in de boekhandel (583 fr.) of bestellen op het nummer 02-217 56 42.

Misschien wilt u meer lezen over dit onderwerp. Zoek in de bibliotheek bij de non-fictie onder het nummer 430.4 (trefwoord opvoedkunde).

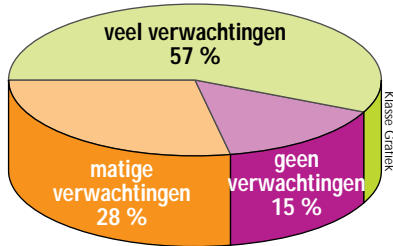
← WEINIG ONDERSTEUNING

Bea en Dries: «Niks mee aan te vangen»

«Met onze *Gert* (14 jaar) is niks aan te vangen. Hij loopt hier thuis maar wat rond en doet waar hij zin in heeft. Als we 's avonds thuis komen van het werk zit hij bij zijn vrienden. Hij komt naar huis wanneer hij dat wil. Op school vinden ze dat hij dringend zijn schoolwerk ernstig moet nemen. Maar als de school hem niet aan het werken krijgt, dan weet ik niet wie dat wel kan. Hij moet **het zelf maar weten**. Wij hebben trouwens geen tijd om er veel Latijn in te steken. Hij moet zelf maar uitzoeken wat belangrijk is voor hem. Wij hebben onze weg in het leven ook zelf moeten zoeken, dat hebben we niet op school geleerd.» *Bea en Dries vinden de school niet echt belangrijk voor hun kind. En dat weet Gert. Hij mag zijn gang gaan. Zijn ouders verwachten niet echt iets van hem. Aan regels hoeft Gert zich niet te storen. Als er wat fout loopt moet hij daar maar uit leren. Gert wordt aan zijn lot overgelaten.*

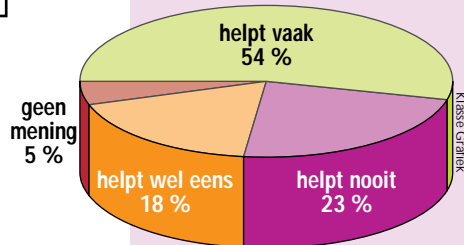

Ik verwacht veel van mijn kind

De vraag aan 500 ouders:

Ik steek veel tijd in het helpen van mijn kind met lessen en huiswerk

57 % van de ouders verwacht veel van zijn kinderen. 28 % stelt zich gematigd op. «We verwachten wel wat van ons kind, maar zien wel wat eruit komt.» 15 % koestert geen verwachtingen.

(Exclusieve enquête van **KLASSE VOOR OUDERS** bij 500 Vlaamse ouders van leerlingen tot en met de eerste graad secundair onderwijs, 1996)

54 % van de ouders beweert veel tijd te steken in het helpen van zijn kinderen met lessen en huiswerk. Meer in het lager onderwijs (64 %) dan in het secundair onderwijs (44 %). 23 % van de ouders beweert helemaal geen steun te bieden: 19 % in de lagere school, 27 % in het secundair onderwijs. «**Daar dient de school toch voor**», zeggen ze. 18 % vindt hun hulp veeleer bescheiden.

Of ouders genoeg gewapend zijn om hun kind te ondersteunen is een ander paar mouwen. 5 % van de ouders met kinderen in het lager onderwijs vindt van niet. In de secundaire school is dat 14 %.

Heidi en Filip: «Praten over school»

«Thuis praten we vaak over de school. En als ons *Katrien* (5 jaar) en onze *Niels* (9 jaar) dat niet doen, beginnen wij er wel over. Katrien zit heel graag bij haar juf, ze zingt de hele dag. Voor onze Niels zijn we al naar school moeten komen. Hij is nooit sterk geweest in rekenen. De leraar geeft nu voor thuis wat extra oefeningen mee die we samen kunnen maken. Maar praat met Niels eens **over de natuur!** Wat daar dan uit komt. Gisteren zijn we met hem naar het Museum voor Natuurwetenschappen geweest. We hebben fijne kinderen. Thuis en op school. Ze weten wat kan en niet kan. En natuurlijk moeten we hen ook straffen. Het zijn **niet altijd engeltjes**. Ze vragen veel aandacht, maar die verdienen ze wel.»

Heidi en Filip verwachten veel van hun kinderen. Ze bieden hen alle kansen en mogelijkheden om in hun **eigen tempo** te groeien. Er zijn thuis ook regels en taken waar de kinderen zich moeten aan houden. Zo leren ze dat ze **verantwoordelijk** zijn. *Heidi en Filip* ondersteunen hun kinderen: ze zijn bezorgd, praten over de school en lossen samen problemen op.

Hoe ouders hun kinderen kunnen ondersteunen:

- We praten thuis vaak over de school (ook in positieve zin).
- We hebben het thuis ook wel eens over niet-alledaagse onderwerpen (uit het nieuws...).
- We zorgen voor rust en regelmaat in het gezin.
- De kinderen kunnen met elk probleem bij ons terecht.
- Wij maken voldoende en regelmatig tijd voor onze kinderen.
- Wij zoeken contact met de school (ook als er geen problemen zijn).
- Wij gaan met onze kinderen wel eens naar bibliotheek, theater of museum.

Hoe ouders kunnen tonen dat ze iets van hun kinderen verwachten:

- Thuis zijn er enkele regels waar iedereen zich probeert aan te houden.
- Onze kinderen hebben enkele taken in het gezin.
- Wij volgen hun resultaten op school.
- Wij vinden naar school gaan belangrijk. En praten daar ook over.

VEEL VERWACHTINGEN

VEEL ONDERSTEUNING

Lut: «Nog zo jong»

«Ons *Marlies* (11 jaar) is nog een echt kind. Je kan van haar toch niet verwachten dat ze nu al haar plan trekt. *Marlies* heeft mij **echt nodig**. Ik help haar elke dag met haar werk op school. Ik kijk haar huiswerk na, overhoor elke dag haar lessen, volg wat in de klas gebeurt via de schoolagenda en we maken samen haar boekentas in orde. *Marlies* is daar zo blij om. Ze rekent echt op mij. Maar soms is het op het werk druk. Als ik dan weinig tijd voor haar heb, voelt ze zich niet goed. Thuis loopt haar schoolwerk op wietjes, maar op school vlot het niet altijd. Dan is ze triest. Slechte resultaten op school kun je bij haar het best met een **warme knuffel** oplossen. Zo voelt ze dat we er samen tegenaan gaan.»

*Van Marlies wordt niet veel verwacht. Zelfs niet de dingen die ze op haar leeftijd toch best zou moeten kunnen. Thuis wordt alles in haar plaats gedaan. Ondersteunen betekent hier vlug overbeschermen, **verwennen**, door de vingers kijken.*

WEINIG VERWACHTINGEN

Thomas gelooft opnieuw in zichzelf

«Toen Thomas zes werd ruilde hij zijn legoblokken voor rekensommen en woordjes. Het rekenen lukte aardig. Met lezen had hij veel problemen. Maar Thomas werd **op school** in de zwakste leesgroep opgevangen. Zo had hij nog het gevoel dat hij meekon. Wij maakten ons wel wat zorgen en lieten Thomas onderzoeken. Thomas had een zware vorm van dyslexie. Zelfs met zijn normale intelligentie zou hij het altijd moeilijk hebben met lezen. De druk op Thomas werd groter. Elke dag thuis oefeningen maken, extra begeleiding op een centrum voor kinderen met leerproblemen. Natuurlijk speelde hij liever met zijn lego's. Maar daar was nu weinig tijd voor. Thomas werkte hard, maar zonder resultaat. Hij kreeg genoeg van de school. De huistaken waren voor hem veel te moeilijk. Hij verloor zijn zelfvertrouwen, weende vaak, werd onhandelbaar. Wij kregen het zelf zwaar. Waarom moest dat gebeuren? Met onze twee andere kinderen waren er toch nooit problemen. Zo hebben we Thomas door het tweede leerjaar gehaald.

In samenspraak met het **PMS** kozen we begin derde leerjaar voor het **buitengewoon onderwijs** (type 8). Wij zaten er wel wat mee. Wat zouden anderen zeggen? Wat moest er nu van onze Thomas worden? Een zware klap ook voor Thomas die ineens al zijn vriendjes moest achterlaten. Maar stilaan begon hij zich goed te voelen op die school. Hij kreeg hulp op zijn maat. Hij won zijn zelfvertrouwen terug. Bouwde opnieuw met zijn lego's. Wat de **toekomst** zal brengen weten we nog niet, maar volgens ons heeft Thomas nu de opleiding die hem de beste kansen biedt.»

«Hij is dom»

Eén op de vijf leerlingen in de lagere school heeft het erg moeilijk met rekenen, lezen of schrijven. In veel lagere scholen vangen de leerkracht en de taakleerkracht hen op. Die onderzoekt wat **fout** gaat en probeert er wat aan te doen. Hij werkt voor elk kind een aangepaste begeleiding uit. Zo vinden ze weer aansluiting in de klas. Maar dat lukt niet altijd. Dan moet **vlug** hulp worden gezocht. Kinderen voelen zich niet goed op een school waar ze helemaal niet meekunnen.

«Hij wordt agressief»

Alleen leerlingen die het echt nodig hebben worden in het buitengewoon onderwijs toegelaten. Dat gebeurt na een uitgebreid onderzoek door specialisten op het PMS. Hoe ver staat het kind **achter** op school? Hoe komt het dat het kind een achterstand heeft opgelopen? Hoe **voelt** het kind zich bij zijn mislukkingen en hoe **gedraagt** het zich?

Het PMS, de ouders en de school beslissen samen of het kind wordt doorverwezen naar het buitengewoon onderwijs. Ouders zijn niet verplicht hun kind door te sturen. Toch mag u veronderstellen dat het PMS en de school eerst alle andere mogelijkheden overwegen.

«Wat moet er van hem worden?»

Veel kinderen uit het *buitengewoon lager onderwijs* sluiten opnieuw aan bij het gewoon secundair onderwijs (vaak beroeps of technisch). De anderen gaan naar het *buitengewoon secundair onderwijs*. Daar zijn geen studierichtingen, wel opleidingsvormen. Het kind leert er een vak dat hij aankan. Een aantal van de afgestudeerden uit het buitengewoon onderwijs komt in een beschermd milieu (beschutte werkplaats, dagcentrum, thuis) terecht. De anderen draaien mee in het gewoon leefmilieu.

«Ik heb een type-8 kind»

Het buitengewoon onderwijs heeft hetzelfde doel als het gewoon onderwijs: jonge mensen helpen hun eigen weg vinden in de samenleving. Er zijn geen leerjaren. Kinderen worden volgens wat ze kunnen in dezelfde klas gezet. Er zijn acht types in het lager onderwijs:

- **Ria** praat moeilijk. In het gewoon onderwijs kan ze niet mee. In korte tijd heeft ze daar een grote achterstand opgelopen. Vooral met rekenen. Nu krijgt ze dezelfde leerstof als in de gewone lagere school. Wel veel minder en in haar tempo. *(type 1: voor kinderen met licht mentale handicap)*
- **Bert** zit al van in de kleuterklas in het buitengewoon onderwijs. Hij kan moeilijk praten, zijn plas ophouden, een boterham smeren. Bert leert in zijn school zijn plan trekken: de klok lezen, de bakker betalen, telefoneren, de weg vragen, een brief posten... *(type 2: voor kinderen met een matige of ernstige mentale handicap)*
- **Karel** slaat en schopt voortdurend. In zijn vorige school wisten ze niet meer wat gedaan. Nu leert Karel zichzelf beheersen. En daar hebben zijn nieuwe leerkrachten de handen mee vol. Als Karel rustig is, leert hij goed. *(type 3: voor kinderen met ernstige emotionele en gedragsproblemen)*
- **Els** is geboren met een ernstige spierziekte. Ze kan niet spreken en schrijven. Dat doet ze met een toetsenbord. Ze heeft zo veel speciale zorgen nodig dat ze in een gewone school niet terecht kan. Els is nochtans zeker zo verstandig als haar broer die naar de gewone school gaat. *(type 4: voor leerlingen met een fysieke handicap)*
- **Sarah** was negen toen men bij haar bloedkanker vaststelde. Door de lange opnames in het ziekenhuis liep ze een leerachterstand op. Er is veel hoop. De behandeling in het ziekenhuis heeft effect. Nu krijgt Sarah les in het ziekenhuis. Haar nieuwe leerkracht sluit aan bij wat ze al kent. *(type 5: voor kinderen die wegens ziekte of een zwakke gezondheid lang in een ziekenhuis moeten verblijven)*
- **Ken** is blind geboren. Hij leert alles wat ze in de gewone school leren. Alleen in brailleschrift. Op school leert hij hoe hij zich als blinde uit de slag moet trekken. *(type 6: voor kinderen met een visuele handicap)*
- **Inge** hoort heel slecht. Daardoor heeft ze wat achterstand in taal. Op school leert ze communiceren. Stilaan wint ze aan zelfvertrouwen om met anderen te 'praten'. *(type 7: voor kinderen met een auditieve handicap)*
- **Thomas** is normaal begaafd. Maar hij heeft dyslexie. Daardoor heeft hij het heel moeilijk om te lezen. Op de gewone school heeft hij moeten afhaken. Nu krijgt hij taalles op zijn maat. Zijn secundaire school doet hij zo goed als zeker in het gewoon onderwijs. *(type 8: voor kinderen met ernstige leerstoornissen)*

Ongeveer 3,5 % van de kinderen in Vlaanderen (39.362) volgt buitengewoon onderwijs. Tussen 1990 en 1996 steeg hun aantal met 17 %. Steeds meer lagere schoolkinderen kampen met ernstige leerproblemen en komen in het buitengewoon onderwijs terecht.

«Elk kind telt»

Soms laten gewone scholen kinderen toe die normaal gezien in het buitengewoon onderwijs zitten. Geïntegreerd onderwijs (GON) heet dat dan. De gewone leerkracht krijgt dan hulp vanuit een buitengewone school. «Ik kijk nu nog meer uit naar wat elk kind afzonderlijk nodig heeft», zegt ons een leerkracht. «Wij kunnen van het buitengewoon onderwijs veel leren.»

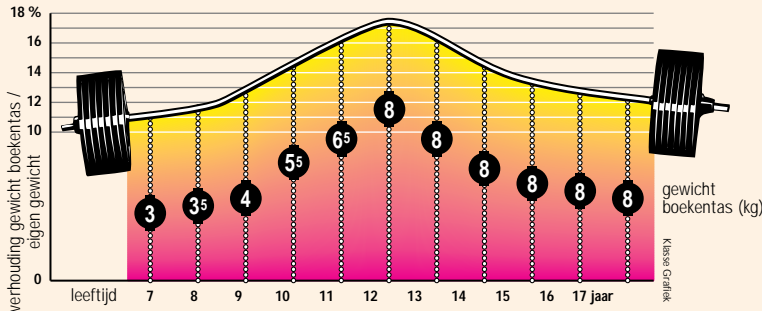
Deze maand lezen leerkrachten meer over het buitengewoon onderwijs in **KLASSE VOOR LEERKRACHTEN**. Ze kunnen met **KLASSE** ook op **buitengewoon bezoek**. Een dertigtal scholen van het buitengewoon onderwijs zet zijn deuren open voor de collega's van het gewoon onderwijs. Kijken is leren.

Ouders met een kind dat wordt doorverwezen naar het buitengewoon onderwijs hebben het moeilijk. Zoiets moeten ze aanvaarden en verwerken. Bovendien mogen ze geen tijd verliezen om voor hun kind de beste oplossing te zoeken.

- *De PMS-centra, directies en leerkrachten van het buitengewoon onderwijs zijn meestal extra gemotiveerd om ouders te informeren en te steunen. Voor het adres van scholen in uw buurt belt u de infolijn: ☎ 02-219 18 00.*
- *Het VCOV heeft in elke provincie contactouders van kinderen uit het buitengewoon onderwijs. Zij zijn bereid met ouders te praten wiens kind wordt doorverwezen. VCOV - Guimardstraat 1 - 1040 Brussel - ☎ 02-511 65 05.*
- *'En plotseling was alles helemaal anders' is een bundel ervaringen van ouders en kinderen bij de overstap naar het buitengewoon onderwijs. Het boek kost 250 fr. (+ 60 fr. portokosten). U kunt het bestellen bij L. Maes - Oude Baan 696 - 3630 Maasmechelen - ☎ 089-77 27 18.*
- *Een leuk boek om met je kind (10-14 jaar) te lezen is 'Buitengewoon' van Patrick Cornille. Het schetst de problematiek van kinderen in het buitengewoon onderwijs. Buitengewoon - 495 fr. - Uitg. Dilbeekse Cahiers - verkrijgbaar in de boekhandel.*

Muilezels op weg naar school

Het gemiddelde gewicht van de boekentas en de verhouding met het lichaamsgewicht van de leerling

In de **lagere school** stijgt het gewicht van de boekentas elk jaar lichtjes. Geen probleem. Maar dan komt de sprong naar het vijfde leerjaar. De boekentas weegt al snel zes kilo. De leerlingen zijn zelf maar zes keer zwaarder.

In het **secundair onderwijs** wordt de boekentas merkwaardig genoeg niet elk leerjaar zwaarder. Ze weegt er in elk leerjaar gemiddeld acht kilo. Natuurlijk worden de leerlingen zelf wel zwaarder, zodat de verhouding in hun voordeel zakt. Duidelijk overbelast zijn het eerste en tweede jaar. Net in een belangrijke periode van hun groei.

• Hebt u voorstellen, tips of ideeën om de boekentas van uw kinderen **lichter** te maken? Spreek erover met het oudercomité van uw school, met de leraars of met de directie. Zij vinden volgende week in hun eigen **KLASSE VOOR LEERKRACHTEN** al enkele concrete voorstellen. Zo kunnen we er samen werk van maken.

• U kunt uw voorstellen ook naar ons adres sturen. Voor de beste ideeën ligt hier een stapeltje boeken- en platenbonds van **duizend frank** klaar. Het adres: **KLASSE VOOR OUDERS** (Boekentas) - Koningsstraat 138 - 1000 Brussel.

• Wij trekken er in de loop van dit schooljaar opnieuw op uit met **onze weegschaal**. Aan twintig schoolpoorten wegen we de boekentas van de leerlingen. Als een willekeurige leerling daar een boekentas heeft waarvan het gewicht in redelijke verhouding staat tot zijn eigen gewicht, wint hij meteen een schitterende nieuwe boekentas. Als hij bovendien iemand kan aanwijzen die hem geholpen heeft het gewicht van zijn boekentas te beperken (zijn moeder, een leerkracht, een actie van het oudercomité...) krijgt ook die persoon van ons een aandenken.

Red een ruggengraat (het moet niet altijd een walvis zijn).

